

به نام خدا

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان رامهرمز

معاونت آموزش متوسطه

کارگروه پایه دوازدهم

نمونه سوالات پرتکرار نه‌ای ۱۲ دوره اخیر

همراه با پاسخ نامه تشریحی

درس : فلسفه ۲ رشته : ادبیات و علوم انسانی

گروه فلسفه و منطق متوسطه دوم

گرد آورندگان:

فرهاد سروستانی - معصومه زنگنه

انتظار می رود دبیران محترم نسبت به طرح سوالات در کلاس های درسی خود و ارزشیابی های مستمر در طول سال تحصیلی اقدام نمایند.

آبان ماه ۱۴۰۲

درس اول

- ۱- میان انسان به عنوان یک ماهیت و وجود رابطه ذاتی برقرار است. نادرست (دی ماه ۹۹)
- ۲- وجود و ماهیت در خارج از ذهن، دو امر جداگانه هستند و مغایرت دارند. نادرست (دی ماه ۹۹)
- ۳- وجود وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد نادرست (شهریور ماه و خرداد ۹۹)
- ۴- حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد. نادرست (دی ماه ۱۴۰۰-دی ماه ۹۸)
- ۵- ویژگی های مخصوص یک شی را در منطق و فلسفه ..... آن شی می گویند، ذاتیات (شهریور ۱۴۰۱)
- ۶- حمل جسم بر ممداد و خودکار به دلیل نیاز دارد. نادرست (ص ۵) (خرداد ۱۴۰۰)
- ۷- در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام (اب) و (وجود) نداریم و آنها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند. درست (ص ۴) (شهریور ۱۴۰۰)
- ۸- توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود نظریه ..... را پایه برهان خود در خداشناسی قرارداده بود: (دی ماه ۹۹)
- ۹- نام یکی از فلاسفه بزرگ اروپا که با فلسفه ابن سینا آشنا بود نظریه فرق وجود و ماهیت را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داد..... بوده است: (دی ماه ۹۹)
- توماس آکوئیناس (دی ماه ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۱- شهریور ۹۹)
- ۱۰- همه موجودات از نظر وجود با هم اشتراک دارند و اختلاف آنها از جهت ..... می باشد: ماهیت (دی ماه ۹۸)
- ۱۱- کودک با استفاده از کلمه (این) یا (ان) نشان می دهد که از ..... اشیاء آگاه است. وجود (ص ۳) (دی ماه ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۰)
- ۱۲- فیلسوفان غربی از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱- افلاطون □ ۲- ارسطو □) آشنا شدند: ارسطو (ص ۷) (دی ماه ۹۹)
- ۱۳- کدام اصل، پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است. مغایرت وجود و ماهیت (ص ۶) (خرداد ۹۹)
- ۱۴- در قرن ۱۳ میلادی فلاسفه غرب از طریق ابن سینا و ابن رشد مجدداً با فلسفه (۱- افلاطون - ۲- ارسطو) آشنا شدند. ارسطو (ص ۷) (خرداد ۱۴۰۰)
- ۱۵- به ترتیب، وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات چیست؟ وجود - ماهیت (ص ۳) (دی ماه ۹۹- خرداد ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۲)
- ۱۷- نوع حمل در قضیه ی لوزی شکل است با کدام یک از قضایای زیر تناسب دارد. الف - انسان حیوان است درست ب- انسان مخلوق است نادرست ص ۷ (خرداد ۱۴۰۱)
- ۱۸- وجود هر شیء بیان کننده ذاتیات آن است نادرست (دی ماه ۱۴۰۱)
- ۱۹- وقتی کسی می پرسد آن چیست؟ یعنی به ..... آن شیء پی برده است اما از ..... آن بی خبر است. هستی یا وجود - چیستی یا ماهیت (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۰- تفاوت حمل حیوان ناطق بر انسان با حمل موجود بر انسان چیست؟ توضیح دهید:

در عبارت انسان حیوان ناطق است حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد اما حمل وجود بر انسان در عبارت انسان موجود است رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. (خرداد ۱۴۰۱- دی ماه ۹۹ و خرداد ۹۹)

۲۱- تفاوت حمل شکل سه ضلعی بر مثلث با حمل موجود بر مثلث چیست؟ توضیح دهید:

در عبارت مثلث شکل سه ضلعی است حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد اما حمل موجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. (شهریور ۹۹)

۲۲- چرا در حمل شکل سه ضلعی بر مثلث نمی توان از دلیل حمل سوال کرد؟

زیرا شکل سه ضلعی از اجزای تعریفی مثلث و چیستی آن است و گویای ذات و حقیقت مثلث است. (شهریور ۱۴۰۰)

۲۳- دلیل حمل وجود بر هر ماهیتی، از طریق حس و تجربه یا عقل محض قابل شناسایی است درست

(شهریور ۱۴۰۱) ص ۵

۲۴- محمول در کدام یک از قضایای زیر، جز مفهوم موضوع است نه عین آن؟

الف - مثلث شکل است ب - مثلث شکل سه ضلعی است گزینه الف (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۵- در کدام قضیه، محمول از اجزای ذاتی موضوع است؟

الف - آهن فلز است ب - آب شور است گزینه الف (خرداد ۱۴۰۲)

۲۶- از دیدگاه ابن سینا، وقتی می گوئیم ((آب و وجود دو مفهوم از یک موجود هستند)) به چه معنا می باشد توضیح دهید؟

بدین معنا نیست که آنها دو جزء از یک موجود هستند که با هم ترکیب یا جمع شده اند بلکه از موجودی واحد، دو مفهوم

مختلف را بدست آورده ایم یعنی در عالم خارج دو امر جداگانه به نام آب و وجود نداریم (خرداد ۱۴۰۲)

۲۷- چرا حمل وجود بر ((درخت)) به دلیل نیاز دارد؟ توضیح دهید

زیرا وجود از اجزای تعریفی درخت نمی باشد - بیانگر ذات و حقیقت درخت نیست - از آن جدایی پذیری است (شهریور ۱۴۰۲)

درس دوم

۱- در قضیه « مثلث دارای چهار ضلع است » رابطه محمول با موضوع رابطه ای ..... می باشد:

امتناعی (ص ۱۰) (دی ماه ۹۹)

۲- در قضیه عدد ۵ فرد است رابطه مجهول با موضوع رابطه ای ..... است:

وجوبی (ص ۱۰) (شهریور ۹۹)

۳- در قضیه ی (دیوار خانه ی ما سفید است) رابطه موضوع با محمول خود، رابطه ی ..... است.

امکانی (ص ۹) (شهریور ۱۴۰۰)

۴- رابطه محمول با موضوع خود، در قضیه «زمین کروی است» رابطه (۱- امکانی □ ۲- وجوبی □) است؟

امکانی (ص ۱۰) (دی ماه ۹۹)

۵- حمل ((ممتنع الوجود)) بر ((مثلث چهار ضلعی))، وجوبی است درست (دی ماه ۱۴۰۱)

۶- رابطه ی میان محمول با موضوع، در قضیه ((اسب بالدار ممکن الوجود است)) چیست؟

الف - امکانی ب - وجوبی گزینه ب (دی ماه ۱۴۰۱)

۷- برگه امتحانی که زیر دست شما است ((واجب الوجود بالغير)) است

(درست) (ص ۱۱) (خرداد ۱۴۰۰)

۸- رابطه وجود با هر یک از موضوع های زیر وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟

الف) مایع جامد: (امتناعی)

ب) خداوند: (وجوبی)

ج) روح (امکانی)

د) شریک خداوند: (امتناعی)

ه) دیو: (امکانی)

و) کوه الماس: (امکانی)

ی) انسان (امکانی)

ن) مربع سه ضلعی (امتناعی)

ر) سیاه سفید (امتناعی)

ز) دریای جیوه (امکان)

ل) بزرگ کوچک (امتناعی)

ط) مورچه غول پیکر (امکانی)

ظ) شیرین شور (امتناعی)

ف) فضا پیما (امکانی)

ق) هندوانه (امکانی)

دی ماه ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۰ - دی ماه ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲

۹- رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید:

پاسخ: اگر در قضیه برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد رابطه آنها امتناعی است مثلاً عدد ۸ فرد است یا هر مثال درست دیگر. (ص ۱۰)

۱۰- همه اشیایی که موجودند واجب الوجود ..... هستند بالغیر ۱۱ ص (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱)

۱۱- حالت ممکن الوجود نسبت به وجود و عدم ، حالت ترازویی با دو کفه متعادل است درست

(خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۱۴۰۱)

۱۲- رابطه ی موضوع و محمول در قضیه ی ((دایره ، دارای زاویه است)) ..... می باشد امتناعی (خرداد ۱۴۰۲)

درس سوم

۱- دیوید هیوم اصل علیت را یک اصل تجربی می داند.

غلط (ص ۱۶) (دی ماه ۹۹)

۲- وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد.

غلط (ص ۱۴) (خرداد ۹۹)

۳- رابطه علیت ، رابطه ای وجودی است ، مانند رابطه ای که میان دو دوست وجود دارد .

(ص ۱۴) (خرداد ۱۴۰۰)

۴- از نظر فیلسوفان مسلمان ، انسان به طور مادرزادی با اصل علیت آشنا است .

غلط (ص ۱۷) (شهریور ۱۴۰۰)

۵- رابطه علیت مانند رابطه دوستی نیست بلکه رابطه ای ..... است.

وجودی (ص ۱۴) (دی ماه ۹۹)

۶- دیوید هیوم که اساساً تجربه گراست امکان معرفت از طریق ..... و بدون ..... را رد می کند.

استدلال عقلی_ تجربه (ص ۱۶) (دی ماه ۹۸)

۷- حالت یک معلول را که ذاتاً ..... است می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند:

ممکن الوجود (ص ۱۷) (خرداد ۹۹)

۸- از نظر فلاسفه مسلمان ، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱- حس و تجربه ۲- عقل) صورت می گیرد .

حس و تجربه (ص ۱۸) (خرداد ۱۴۰۰)

۹- از طریق اصل (۱- سنخیت ۲- ضرورت) علت و معلول است که می توان برای نظم دقیق جهان ، پشتوانه عقلی قائل شد
سنخیت (ص ۱۹) (شهریور ۱۴۰۰)

۱۰- نظر دیوید هیوم را درباره علّیت با ذکر مثال شرح دهید:

می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خورشید و روشن شدن زمین در ذهن ما چنین تداعی می شود که خورشید علت روشن شدن زمین است و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست.

(ص ۱۶) (خرداد ۱۴۰۱ - خرداد ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)

۱۱- نظر دیوید هیوم را درباره ((منشا اعتقاد به علیت در نزد انسان)) توضیح دهید .

به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات ، حس و تجربه است اما اصل علّیت و رابطه ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد از نظر او اعتقاد به علّیت در نزد انسان ناشی از عادت ذهنی است که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سرهم آمدن پدیده هاست
(ص ۱۶) (شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۰)

۱۲- سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید:

انسان علاوه بر اینکه درک می کند هر حادثه ای علتی دارد درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود مثلاً برای با سواد شدن باید درس خواند (شهریور ۹۹ و خرداد ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)

۱۳- رابطه علّیت را تعریف کنید و تفاوت آنرا با سایر روابط بنویسید:

رابطه ای وجودی است که در آن یک طرف ، یعنی علت به طرف دیگر ، معلول ، وجود می دهد یعنی یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس رابطه دوستی برقرار می گردد.
(ص ۱۴) (شهریور ۹۹ - شهریور ۱۴۰۰)

۱۴- از نظر فیلسوفان مسلمان، چرا پدیده ها نمی توانند خود به خود بوجود می آیند؟

زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست ، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است.

(ص ۱۷) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۹ - دی ماه ۹۸ - خرداد ۹۹)

۱۵- نظر فلاسفه مسلمان را در مورد اصل علّیت بنویسید:

به نظر آنها علّیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی آید زیرا هر داده تجربی خود مبتنی بر این قاعده است. آنان می گویند همین که ذهن انسان متوجه اصل امتناع نقیضین شد در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند
اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد.

(ص ۱۷) (دی ماه ۱۴۰۰ - دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)

۱۶- چگونگی درک رابطه علّیت را از نظر دیوید هیوم به اختصار بنویسید:

او تجربه گراست و درک علّیت را از طریق تجربه رد کرده او می گوید که علّیت مفهومی فراتر از حس است بر اثر تکرار پدیده ها در ذهن ما یک تداعی بوجود می آید که چیزی جز یک امر روانی نیست و ما عادت کرده ایم چیزی را علت چیز دیگری بنامیم.
(ص ۱۶) (دی ماه ۹۹)

۱۷- نظر دکارت ، درباره منشا درک رابطه علّیت چیست توضیح دهید ؟

او معتقد بود اصل علّیت بدون دخالت تجربه بدست می آید جز اصول اولیه است که انسان آن را به طور فطری درک می کند هر انسان با درکی از رابطه علّیت به دنیا می آید و درک این رابطه نیاز به تجربه و آموزش ندارد

(ص ۱۶) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۲)

(شهریور ۱۴۰۱)

۱۹- کدام گروه از فیلسوفان ((اصل سنخیت)) را یک اصل عقلی می دانند ؟

(دی ماه ۱۴۰۱)

همه ی فیلسوفان به جز فیلسوفان تجربه گرا

۲۰- تفاوت دیدگاه ((هیوم)) با تجربه گرایان در مورد منشاء درک رابطه علیت را بنویسید ؟

(دی ماه ۱۴۰۱)

هیوم بر خلاف تجربه گرایان که معتقدند درک رابطه علیت از طریق حس و تجربه ممکن است می گوید که رابطه ضروری بین

(دی ماه ۱۴۰۱)

علت ومعلول یک موضوع حسی نیست و آن را نمی توان از طریق مشاهده حسی و تجربه بدست آورد

۲۱- به عقیده هیوم منشاء درک و پذیرش رابطه علیت ، یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها است درست

(خرداد ۱۴۰۲)

۲۲- از نظر فیلسوفان مسلمان ، انسان بعد از درک کدام اصل ، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند ؟

(خرداد ۱۴۰۲)

اصل امتناع اجتماع نقیضین

۲۳- هنگامی که راننده ای خودروی بدون نقص را روشن کرده و هدایت می کند این عمل او بر مبنای پذیرش کدام یک از لوازم

(خرداد ۱۴۰۲)

علیت است ؟ اصل وجوب بخشی علت به معلول (ضرورت علی و معلولی)

۲۴- همه ممکن الوجود ها که در حال حاضر موجود هستند به واسطه علت هایشان ، ..... شده اند .

(شهریور ۱۴۰۲)

واجب الوجود بالغير

۲۵- کدام مورد از مصادیق رابطه علیت می باشد .

(شهریور ۱۴۰۲)

الف - حرارت و سوزاندن ب- دوستی بین دو نفر گزینه الف

درس چهارم

۱- قبول غایتمندی در جهان ، فقط با قبول علت نخستین و ..... امکان پذیر است.

(دی ماه ۹۹)

علت العلل (ص ۲۵)

۲- به هریک از عوامل پدید آورنده یک معلول علت(تامه / ناقصه) می گویند.

(دی ماه ۹۹ - خرداد ۹۹)

ناقصه (ص ۲۴)

۳- اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجود علت تامه، معلول به وجود نمی آید، این فرد «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته

(خرداد ماه ۹۹)

است؟ (۱- نفی علت ۲- نفی ضرورت) نفی ضرورت (ص ۲۴ و ۲۵)

۴- نتیجه و لازمه اصل سنخیت میان علت و معلول « چیست؟

(دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - دی ماه ۹۹)

نظم و قانون مندی معین میان دسته های مختلف پدیده ها (ص ۲۳)

۵- نتیجه اصل وجوب بخشی علت به معلول را بنویسید:

(شهریور ۹۹ - دی ماه ۹۸)

تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی (ص ۲۳)

۶- نتیجه اصل علیت را بنویسید:

(دی ماه ۹۸)

ارتباط و پیوستگی موجودات جهان (ص ۲۳)

۷- در رابطه با معنای سوم اتفاق فیلسوفان به سه دسته تقسیم شده اند عقیده هر کدام را توضیح دهید؟

۱- فیلسوفانی که به علت العلل معتقدند می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده

دارد و جهان به سوی کمال در حرکت است ۲- فیلسوفانی که به علت العلل معتقد نیستند غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می

کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده

است. ۳- فیلسوفانی که وجود عله العلل را انکار می کنند در عین حال برای جهان و مخلوقات آن هدف و غایت فائل می شوند

(دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)

(ص ۲۵)

۸- نظر دموکریتوس دربارهٔ مادهٔ تشکیل دهنده جهان و نحوهٔ پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید:
او معتقد بود که مادهٔ تشکیل دهندهٔ جهان اتم‌ها و ذرات ریز تجزیه‌ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر
متناهی پراکنده بودند و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است.

(شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۹۹)

(ص ۲۱)

۹- علت تامه و علت ناقصه را تعریف کنید

مجموعه عوامل ایجاد کننده معلول را علت تامه می‌گویند و هریک به تنهایی را علت ناقصه می‌گویند

(خرداد ۱۴۰۱)

ص ۲۵

۱۰- چه نقدی بر نظر فیلسوفانی که در عین انکار خداوند معتقد به غایت‌مندی جهان و انسان هستند وارد است ؟

قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان وقتی امکان پذیر است که آن غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد تا اشیا
متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده و پدید آمده باشند تا به سوی آن حرکت نمایند و تکامل یابند

(شهریور ۱۴۰۰)

ص ۲۶

۱۱- چرا برخی مردم گاهی فکر می‌کنند که در بعضی موارد در عین وجود علت ، معلول آن پدید نیامده است ؟

(دی ماه ۱۴۰۱)

زیرا برخی مردم از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند

۱۲- هریک از عوامل ((آشپز)) و ((چاقو)) برای تهیه غذا ، علت ..... محسوب می‌شوند ناقصه (خرداد ۱۴۰۲)

۱۳- به لحاظ عقلی و فلسفی ، قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان ، در چه صورت امکان پذیر است ؟ توضیح دهید

قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان وقتی امکان پذیر است که آن غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد تا اشیا
متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده و پدید آمده باشند و چنین هدفی بدون قبول خداوند امکان پذیر نیست .

(خرداد ۱۴۰۲)

درس پنجم

۱- ارسطو گفته است که نمی‌شود یک نظم بر جهان حاکم باشد، بدون اینکه موجودی برتر از ماده در کار باشد:

(دی ماه ۹۹)

صحیح (ص ۳۴)

۲- ویلیام جیمز معتقد است که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.

(دی ماه ۹۹)

(ص ۳۷)

صحیح

۳- دکارت می‌گوید تصور من از حقیقی نامتناهی و علیم و قدیر نمی‌تواند از خودم باشد زیرا من موجودی متناهی هستم.

(شهریور ۹۹)

صحیح (ص ۳۵)

(شهریور ۹۹)

۴- از نظر کانت، اختیار و اراده نمی‌تواند ویژگی بدن مادی باشد. صحیح (ص ۳۶)

۵- ارسطو معتقد بود که بدون موجودی جاودان و برتر از ماده، وجود نظم و انتظام در جهان محال است.

(دی ماه ۹۸)

(ص)

صحیح

(خرداد ۹۹)

۶- به نظر فلاسفه، افلاطون ابداع کنندهٔ خداشناسی فلسفی است. صحیح (ص ۳۲)

۷- کانت ضرورت وجود خدا را از طریق ..... اثبات کرده است.

(دی ماه ۹۸)

اخلاق (ص ۳۶)

۸- کدامیک از خدایان یونان باستان نبود؟ ۱- مزدا ۲- زئوس

(دی ماه ۹۹)

مزدا (ص ۳۱)

۹- به نظر کدام فیلسوف اروپایی، برهان نظم برای اثبات خالق نامتناهی کافی نیست؟ ۱- هیوم ۲- دکارت

(دی ماه ۹۹)

هیوم (ص ۳۵)

۱۰- حکمای ایران باستان نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده‌اند؟ ۱- مزدا ۲- بهمن □

(شهریور ۹۹)

بهمن (ص ۳۱)

۱۱- به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند صرفاً مردود هستند.

- ۱- هیوم ۲- دکارت ۳- هیوم (ص ۳۵) (دی ماه ۹۹)
- ۱۲- استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا مبتنی بر کدام مورد است؟
- ۱- داشتن تصور از خالق نامتناهی ۲- داشتن وجدان اخلاقی
- داستن تصور از خالق نامتناهی (ص ۳۵) (خرداد ۹۹)
- ۱۳- از نظر کانت، اختیار واراده، ویژگی (۱- بدن ۲- نفس) است
- نفس (ص ۳۶) (خرداد ۱۴۰۰)
- ۱۴- ارسطو برای اثبات وجود خداوند از دو برهان استفاده کرد آنها را نام ببرید؟
- برهان درجات کمال - برهان حرکت ص ۳۳-۳۴ (خرداد ۱۴۰۱)
- ۱۵- برهان درجات کمال ارسطو در اثبات وجود خداوند را توضیح دهید؟
- هر جا که یک خوبتر و بهتر وجود دارد خوبترین و بهترین هم هست در بین موجودات برخی خوبتر و بهتر از برخی دیگرند پس حقیقتی هم که خوبترین و بهترین باشد وجود دارد که همان واقعیت الهی است. ص ۳۳ (شهریور ۱۴۰۱- خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۶- هریک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟
- الف) از سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود و پیوسته ثابت است؟
- افلاطون (ص ۳۲) (شهریور ۱۴۰۱- خرداد ۹۹- خرداد ۱۴۰۰)
- ب) ایمان هدیه الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.
- کرگور (ص ۳۸) (خرداد ۹۹- دی ماه ۹۸- خرداد ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۲)
- ج) دلیل وجود خداوند، عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.
- ویلیام جیمز (ص ۳۷) (شهریور ۱۴۰۱- دی ماه ۹۹ و دی ماه ۹۸)
- د) ضرورت وجود خداوند، از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی امکان پذیر است.
- کانت (ص ۳۶) (دی ماه ۱۴۰۰- دی ماه ۹۹- شهریور ۱۴۰۲)
- و) تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است.
- دکارت (ص ۳۵) (شهریور ۱۴۰۱- خرداد ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۲)
- ه) وجود حرکت در عالم، نیازمند یک محرکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد. (محرک غیر متحرک)
- ارسطو (ص ۳۴) (دی ماه ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۰- دی ماه ۱۴۰۱- شهریور ۱۴۰۲)
- ی) وجود جهانی ما ورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدایی جاودان و نامتناهی است.
- کانت (ص ۳۶) (شهریور ۱۴۰۰- خرداد ۱۴۰۲)
- ن- قبول خداوند ما را در بستری قرار می دهد که زندگی را با ارزش می سازد کاتینگهام
- ص ۳۸ (دی ماه ۱۴۰۰)
- ۱۷- کدام فلاسفه اروپایی از تجربه های درونی و عشق و عرفان الهی برای اثبات خدا استفاده کرده اند؟
- برگسون، ویلیام جیمز، کرگور و کاتینگهام (ذکر دومورد) (دی ماه ۹۸- شهریور ۱۴۰۰- خرداد ۱۴۰۲)
- (ص ۳۷)
- ۱۸- برهان حرکت ارسطو را مبنی بر اثبات وجود خداوند بنویسید:
- وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد نیازمند محرک دیگر است و آن نیازمند محرک دیگری این منجر به تسلسل می شود که عقلاً محال است
- (ص ۳۴) (دی ماه ۹۹- خرداد ۱۴۰۰)

۱۹- افلاطون خداوند را چگونه توصیف کرده است؟

در سوی دیگر نوعی از هستی وجود دارد که همیشه ثابت است نه می زاید و نه از میان می رود نه چیز دیگری را به خود راه می دهد و نه خود در چیز دیگری فرو می شود. (ص ۳۲) (دی ماه ۹۹)

۲۰- یکی از برهان های ارسطو را بر اثبات وجود خدا و مبدأ نخستین بنویسید:

نمی شود یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد (یا برهان دیگر ارسطو) (ص ۳۴) (شهریور ۹۹)

۲۱- از نظر هیوم مهمترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟

برهان نظم- زیرا بر اساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدبر را اثبات کرد اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. (ص ۳۵) (دی ماه ۱۴۰۰- خرداد ۹۹)

۲۲- استدلال دکارت بر اثبات وجود خداوند را توضیح دهید؟

من از حقیقتی نا متناهی و علیم وقدیر که خود من و هر چیز دیگر به وسیله ی او خلق شده ایم تصویری دارم این تصور نمی تواند از خودم باشد زیرا من موجودی متناهی هستم پس این تصور از وجودی نامتناهی است (ص ۳۵) (خرداد ۱۴۰۱- شهریور ۱۴۰۰)

۲۳- انتقاد دیوید هیوم به ((برهان نظم)) در بحث اثبات وجود خدا را بنویسید؟

هیوم می گوید مهمترین برهان فیلسوفان الهی برهان نظم است که از تجربه گرفته شده است اما این برهان توانایی اثبات یک وجود ابدی و ازلی و نا متناهی را ندارد این برهان فقط می تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می کند اما ثابت نمی کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند علت نیست و وجودی ابدی و ازلی دارد (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۴- افلاطون برای اشاره به ذات خداوند، از واژه ..... و برای خداوند در مرتبه خلق جهان، لفظ ..... را به کار می برد. مثال خیر - صانع (دمیورژ) (شهریور ۱۴۰۲)

درس ششم

۱- از نظر ابن سینا، بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان نیاز آنها را به واجب الوجود با لذات بر طرف نمی سازد.

صحیح (ص ۴۴) (خرداد ۹۹)

۲- به عقیده فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است.

صحیح (ص ۴۱) (خرداد ۹۹)

۳- فارابی برای ابطال تسلسل علل نا متناهی از این مقدمه استفاده کرد که (هر معلولی باید علتی داشته باشد)

صحیح (ص ۴۲) (خرداد ۱۴۰۰)

۴- فیلسوف کسی است که هیچ عقیده ای درباره وجود خداوند نداشته باشد

غلط (ص ۴۱) (شهریور ۱۴۰۰)

۵- ابن سینا برای اثبات وجود خداوند از دو مفهوم (۱- علت و معلول ۲- وجوب وامکان) استفاده کرد.

وجوب وامکان (ص ۴۴) (شهریور ۱۴۰۰)

۶- تعریف عشق از نظر ابن سینا را بنویسید:

هریک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش؛ همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان

است همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است عشق می نامید (ص ۴۸) (خرداد ۹۹)

۷- اعتقاد به خدایی که می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک ..... و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط

..... با او زندگی کنیم. پاسخ: عقل - روحی یا معنوی (ص ۴۷) (دی ماه ۹۸)

- ۸- از نظر فارابی در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست یعنی خودش ..... و ..... موجودات دیگر است:
- واجب الوجود - علت العلل (ص ۴۳)
(خرداد ۹۹)
- ۹ - بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه ، ((.....)) معروف است جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است
پاسخ : امکان فقری (فقر وجودی) (ص / ۴۶)
(دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۰)
- ۱۰- واجب الوجود بالذات را تعریف کنید:
همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است نه از ناحیه یک امر بیرونی
(ص ۴۴)
(شهریور ۹۹)
- ۱۱- واجب الوجود بالغیر را تعریف کنید:
اشیاء جهان ذاتاً ممکن الوجود هستند برای موجود شدن به وجودی نیاز دارند که خودش واجب الوجود بالذات باشد تا آنها را از حالت امکانی خارج کند و وجود را برای آنها ضروری و واجب نماید. (ص ۴۴)
(دی ماه ۹۹)
- ۱۲- نظریه امکان فقری صدرالمتهلین را توضیح دهید:
هر موجودی ، وجودش عین وابستگی و نیاز است موجود وابسته و نیازمند باید به وجودی بی نیاز وابسته باشد و آن وجود بی نیاز و غیر وابسته خداوند است. (ص ۴۶)
(دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - خرداد ۹۹ - شهریور ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۲)
- ۱۳- استدلال فارابی برای اثبات وجود خدا را شرح دهید؟
در جهان اطراف ما موجودات تماماً معلول هستند یعنی وجودشان وابسته به علت است. وجود علت مقدم بر معلول است یعنی معلول مشروط به علت است اگر در میان تمام موجودات جهان علت غیر مشروطی نباشد تسلسل بی نهایت خواهد بود که محال است.
(ص ۴۲)
(دی ماه ۱۴۰۰ - دی ماه ۹۹)
- ۱۴- برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید:
وقتی به موجودات جهان نگاه کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند یعنی ذاتاً ممکن الوجود می باشند. ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را پدیدآورده است.
(ص ۴۴)
(شهریور ۹۹ - خرداد ۱۴۰۰)
- ۱۵- دو مورد از معیارهای زندگی معنا دار را بنویسید:
۱- جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد و آن هدف را مشخص کند. (یا هریک از موارد دیگر) (ص ۴۷)
(دی ماه ۱۴۰۰ - شهریور ۹۹ - دی ماه ۹۸ - خرداد ۹۹)
- ۱۶- وجود از نظر ملا صدرا بر دو قسم است ..... و ..... وجود وابسته و نیازمند - وجود غیر وابسته یا بی نیاز
ص ۴۶
(خرداد ۱۴۰۱)
- ۱۷- فلاسفه ی مسلمان اعتقاد به وجود خدا و نقش آن در ..... را همانند نقش آب در ..... می دانند .
حیات معنوی - حیات جسمانی
(دی ماه ۱۴۰۱)
- ۱۸- از نظر ابن سینا سبب بقای ممکنات و مخلوقات چیست ؟ عشق
(دی ماه ۱۴۰۱)
- ۱۹- فیلسوفان مسلمان می گویند ابتدا باید با خدا ارتباط معنوی برقرار کرد و بعد به اثبات عقلانی وی پرداخت نادرست
(خرداد ۱۴۰۲)
- ۲۰- از نظر فارابی چرا تسلسل علل نا متناهی محال است ؟ توضیح دهید .
زیرا اگر سلسله علتها بخواهد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد و در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست .
(خرداد ۱۴۰۲)
- ۲۱- یکی از معیارهای زندگی معنا دار ، اعتبار داشتن آرمان های مقدس و فراتر از زندگی مادی است . درست (شهریور ۱۴۰۲)

درس هفتم

- ۱- در اندیشه حکمای ایران قدیم، مزدا همان خداوند است. صحیح (ص ۵۵) (دی ماه ۹۹)
- ۲- از نظر هراکلیتوس، اشیای عالم همان کلمات عقل هستند که حقیقت برتر است. صحیح (ص ۵۵) (دی ماه ۹۹)
- ۳- فلاسفه الهی توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را پرتویی از عقل مجرد می دانند. صحیح (ص ۵۴) (دی ماه ۹۸)
- ۴- هراکلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و نطق می باشد. صحیح (ص ۵۵) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۸ - خرداد ۱۴۰۰)
- ۵- یکی از کاربردهای عقل در فلسفه، همان توانمندی است که به کمک آن استدلال می کنیم صحیح (ص ۵۳) (شهریور ۱۴۰۰)
- ۶- فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق ..... درک می کنند. شهود (ص ۵) (خرداد ۹۹)
- ۷- هریک از گزینه های زیر عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد. (ارسطو- بزرگان کلیسا) الف) عقل ذاتی انسان است و همان نطق می باشد: ارسطو (ص ۵۷) ب) عقل عامل تضعیف ایمان است: بزرگان کلیسا (ص ۵۷) (دی ماه ۹۸)
- ۸- اولین فیلسوفی که عقل را به نظری و عملی تقسیم کرد که بود؟ ۱- ارسطو ۲- افلاطون ارسطو (ص ۵۶) (دی ماه ۹۹)

- ۹- فیلسوفان از طریق (۱- شهود ۲- دلیل و برهان) وجود عالم عقول را اثبات می کنند. دلیل و برهان (ص ۵۴) (شهریور ۱۴۰۰)
- ۱۰- در اندیشه ی حکمای ایران قدیم، (۱- مزدا ۲- لوگوس) همان خداوند است. مزدا (ص ۵۵) (شهریور ۱۴۰۰)

- ۱۱- دو کاربرد عقل را بنویسید:
الف - عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال ب- عقل به عنوان یک موجود متعالی و برتر از ماده (ص ۵۳) (دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - دی ماه ۹۸)
- ۱۲- حدود قرون سوم تا نهم میلادی کدام گروه عقل را امری شیطانی می دانستند؟ بزرگان کلیسا (ص ۵۷) (دی ماه ۹۹)
- ۱۳- ارسطو عقل را بر چه اساسی به نظری و عملی تقسیم نموده است؟ بر اساس کاری که انجام می دهد. (ص ۵۶) (دی ماه ۹۹ - خرداد ۱۴۰۰)
- ۱۴- ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به چند دسته تقسیم نمود؟ علم عملی و علم نظری (ص ۵۶) (شهریور ۹۹)
- ۱۵- در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی تحت تاثیر کدام عامل، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند مطالعه کتابهای ابن سینا و ابن رشد و سایر فلاسفه مسلمان (ص ۵۷) (شهریور ۱۴۰۰)

- ۱۶- کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی بنام لوگوس سخن گفته است؟ معنای آنرا در نزد وی شرح دهید: هراکلیتوس لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است و هم نطق. کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. (ص ۵۵) (خرداد ۹۹)

۱۷- عقل نظری و عقل عملی را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید:

عقل از آن جهت که دربارهٔ موجودات و چگونگی آنها بحث می کند مانند بحث دربارهٔ خدا و کیهانشان، عقل نظری نام دارد. و از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید، بحث می کند عقل عملی نام دارد (ص ۵۶) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۹ - شهریور ۱۴۰۰)

۱۸- توجه فلاسفهٔ مسیحی در دورهٔ دوم حاکمیت کلیسا به تبیین مسائل دینی با روش عقلانی چه نتیجهٔ مهمی بدنبال داشت؟ این توجه به مبانی اولیهٔ کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد در رنسانس سبب شد تا عقل جای دین را بگیرد و دین را در حاشیه قرار داد. (ص ۵۷) (دی ماه ۹۹ - خرداد ۹۹)

۱۹- در دورهٔ اول حاکمیت کلیسا در اروپا عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید: در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر شبهه های عقل بایستند. (ص ۵۷) (خرداد ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۱ - شهریور ۹۹)

۲۰- چهار مورد از ویژگی های موجودات عالم عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید. در قید زمان و مکان نیستند - از ماده و جسم مجردند - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند - علم آنها شهودی است - با حواس ظاهری قابل درک نیستند - همان فرشتگان هستند - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود (ذکر ۴ مورد) (ص ۵۴) (خرداد ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۰)

۲۱- دکارت ((عقل)) را به به کدام معنا به کار می برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است. دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان. او به همه توانایی های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلالهای عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. (ص ۵۸) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۰) ۲۲- علم موجودات عالم عقول یا فرشتگان به حقایق اشیا از طریق ..... است. شهود (دی ماه ۱۴۰۰)

۲۳- از نظر اگوست کنت، اعتبار عقل فلسفی و جایگاه آن در تاسیس فلسفه چیست؟ کنت، عقل فلسفی و کار عقل را در تاسیس کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان وهستی ناظر بر واقعیت نیست بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تاملات ذهنی است. (ص ۵۸) (شهریور ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۰)

۲۴- تحولات و تطورات دوره ی جدید اروپا در مورد عقل، به طور عمده مربوط به ..... است. حدود توانایی عقل (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۵- کدام فیلسوف روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست؟ فرانسیس بیکن (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۶- این که ((انسان باید قانون را رعایت کند)) به کدام فعالیت عقل مربوط می شود؟ عقل عملی (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۷- از دیدگاه فلاسفه الهی روح انسان چگونه می تواند از ماده و جسم مجرد شود و بسیاری از حقایق را شهود نماید؟ با تهذیب نفس (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۸- جایگاه عقل در دوره اول حاکمیت کلیسا را با دوره دوم حاکمیت کلیسا در اروپا مقایسه کنید؟ در دوره اول بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند اما در دوره دوم کلیسا حکمای مسیحی تحت تاثیر فلاسفه ی مسلمان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. (دی ماه ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)

۲۹- عقل به عنوان ابزار شناخت، در ابتدای کودکی به صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تمرین و تربیت به فعلیت برسد درست (خرداد ۱۴۰۲)

۳۰- امروزه عقل در اروپا، به عقل ..... تقلیل پیدا کرده است تجربی (خرداد ۱۴۰۲)

۳۱- هر یک از گزاره های زیر حاصل کدام فعالیت عقل است (عقل نظری - عقل عملی)

الف) انسان باید به حقوق دیگران احترام بگذارد . عقل عملی (ب) هر جسم دارای سه بعد است . عقل نظری

ج) نسبت به یکدیگر مهربان باشیم . عقل عملی

د- همه فلزات رسانا هستند . عقل نظری (و) نباید عهد و پیمان خود را بشکنیم . عقل عملی

(خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)

۳۲- نظر ((فرانسویس بیکن)) را درباره اعتبار حس و عقل توضیح دهید ؟

بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانستاز فلاسفه می خواست از بت هایی که فلاسفه قدیم برای

ما ساخته اند دست بردارند و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند

(خرداد ۱۴۰۲)

۳۳- نظریه دیوید هیوم و دکارت درباره جایگاه و اعتبار عقل را با هم مقایسه کنید ؟

هیوم تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت می دانست و کاملاً از عقل گرایان جدا شد دکارت به همه توانایی های

عقل مانند بدیهیات عقلی ، استدلالهای عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت . او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا ، نفس

مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند

(شهریور ۱۴۰۲)

درس هشتم

۱- فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود را ..... می دانند که مختص ..... می باشد . وحی - پیامبران

(ص ۶۵) (دی ماه ۹۹ - خرداد ۱۴۰۲)

۲ - برخی جریان های مخالف عقل در جهان اسلام ، معتقد بودند که استفاده از روش های عقلی در مسائل ..... کاربردی ندارد

دینی (ص ۵۹) (شهریور ۱۴۰۰)

۳- وظیفه عقل فعال چیست؟ و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟

عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست و نسبت آن مانند آفتاب است به چشم

(ص ۶۳) (دی ماه ۹۸ - شهریور ۹۹ - خرداد ۱۴۰۰)

۴- دو ویژگی از ویژگی عقول در فلسفه اسلامی را بنویسید:

اولین مخلوق - روحانی و غیر مادی - فوق عالم طبیعت - واسطه فیض رسانی

(ص ۶۰) (دی ماه ۹۹)

۵- از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آن ها وحی می باشد دو مورد دیگر را نام ببرید:

عقل و شهود (ص ۶۵) (دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۸ - شهریور ۱۴۰۰)

۶- از نظر ابن سینا و فارابی ، اولین مخلوق خداوند چه نام دارد و دارای چه ویژگی هایی است .

عقل اول موجودی روحانی و غیر مادی است (ص ۶۲) (شهریور ۱۴۰۰)

۷- یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟

آنها می گفتند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است

و این عقاید با عقاید اسلامی ناسازگار است. (ص ۶۱) (خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۹ - شهریور ۱۴۰۰ - دی ماه ۱۴۰۱)

۸- عقل بالملکه را تعریف کنید:

در این مرحله عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می کند مثلاً می داند که یک چیزی نمی تواند هم باشد و هم نباشد در این

مرحله انسان می تواند دانش ها را کسب کند. (ص ۶۴) (شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۹)

۹- به چه دلیل برخی جریانهای فکری در جهان اسلام در عین پذیرش عقل ، دایره اعتبار و کار آمدی آن را محدود می کردند؟

توضیح دهید . این جریان ها می کوشیدند نشان دهند که برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند و کسانی که از

این روش ها استفاده می کنند مرتکب خطا می شوند و به دین آسیب می رسانند . (خرداد ۱۴۰۲)

۱۰- فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کند چه پاسخی می دهند؟

می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد این شاخه از دانش نشود.

(دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۹۹)

(ص ۶۱)

۱۱- فارابی عقل فعال را به چه تشبیه کرده چرا؟

آفتاب به چشم همانطور که آفتاب نور پخش می کند تا چشم انسان ببیند عقل انسان نیز نخست خیزی به قوه عقل آدمی میرساند به طوری که فعالیت عقل برای انسان ممکن می شود و شروع به فعالیت می کند.

(دی ماه ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۱ - خرداد ۹۹)

(ص ۶۳)

۱۲- حکمای ایران باستان معتقد بودند که ..... همان خداوند است و با ..... خود جهانیان را آفریده است:

(شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۸ - خرداد ۱۴۰۰)

(ص ۵۵)

مزدا - خرد

۱۳- دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید .

تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کار آمدی عقل در عین پذیرش آن (برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند) مخالفت با فلسفه و منطق ، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی

(شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۲)

(ص ۵۹)

۱۴ - تفاوت عقل هیولایی و عقل بالفعل را توضیح دهید .

اولین مرحله عقل هیولایی نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد مانند انسانی که تازه متولد شده است .

سومین مرحله عقل بالفعل نام دارد در این مرحله ، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده . و با تمرین و تکرار ، دانش هایی را کسب کرده است (ص ۶۴)

(دی ماه ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۰)

۱۵- از نظر فلاسفه اسلامی نام دیگر عقل هیولایی چیست ؟ عقل بالقوه ص ۶۴ (خرداد ۱۴۰۱)

۱۶- فیلسوفان مسلمان ، اساس پذیرش هر اعتقاد وایینی را ..... می دانند استدلال عقلی

(شهریور ۱۴۰۱)

ص ۶۶

۱۷- با تعریف عقل بالملکه و عقل بالمستفاد تفاوت آنها را توضیح دهید ؟

عقل بالملکه : در این مرحله عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می کند مثلاً می داند که یک چیزی نمی تواند هم باشد هم نباشد و آمادگی دریافت علم را پیدا می کند

عقل بالمستفاد : در این مرحله انسان به طوری بر دانش هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد می تواند استفاده کند مانند یک استاد ریاضی که هر سوال ریاضی را جلوی او بگذارند به راحتی حل می کند

(خرداد ۱۴۰۱ - دی ماه ۱۴۰۱)

ص ۶۴ - ۶۵

۱۸- از نظر فیلسوفان مسلمان ، عقل در کدام مرحله آمادگی دریافت علم را پیدا می کند عقل بالملکه (دی ماه ۱۴۰۱)

۱۹- از نظر فیلسوفان مسلمان ، عقول ، فیض خداوند را به ..... می رسانند . عوالم دیگر (دی ماه ۱۴۰۱)

۲۰- فیلسوفان مسلمان راه رهایی از احساس تعارض میان ((بافته های عقلی)) و ((داده های وحیانی)) را چه می دانند؟

در این قبیل موارد باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم و از دانش دیگران بهره ببریم تا بتوانیم خطای خود را اصلاح نموده و از گمان این تعارض رهایی یابیم .

(دی ماه ۱۴۰۱)

۲۱- فیلسوفان مسلمان علاوه بر استدلال عقلی ، از چه ابزارهای معرفتی برای رسیدن به حقیقت استفاده می کردند ؟

(شهریور ۱۴۰۲)

حس - شهود (وحی)

۲۲- هر یک از موارد زیر با کدام مرتبه از مراتب عقل انسان مطابقت دارد؟

الف - درک این امر که یک چیز نمی تواند هم باشد وهم نباشد (درک مفاهیم و قضایای بدیهی) (عقل بالملکه)

ب- تسلط بر دانشهای کسب شده و استفاده از آنها (عقل بالمستفاد)

ج- کسب دانش های جدید با تمرین و تکرار (عقل بالفعل) (خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)

۲۳- از نظر فیلسوفان مسلمان ، تمام ادراک ها و دانش های انسان به کمک کدام یک از عقول عالم عقل حاصل می شود ؟ شرح دهید . عقل فعال . این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسانهاست. تمام ادراکات و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد یعنی به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد البته این مدد رسانی در باطن وجود انسان صورت می گیرد و برای خود انسان محسوس نیست . (خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)

درس نهم

۱- حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شد

صحیح (ص ۷۲) (دی ماه ۹۹)

۲- دانشمندانی که موضوعات اعتقادی دین را با استدلال و منطق مورد بحث قرار می دهند ..... نامیده می شوند

متکلم (ص ۷۳) (دی ماه ۹۹)

۳- مؤسس اولین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟ نظرات او متکی بر ارای کدام فیلسوف بود؟

فارابی - معلم ثانی - فارابی (ص ۷۵) (خرداد ۱۴۰۱ - شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۹۸ - خرداد ۱۴۰۲)

۴- هدف مدینه فاضله از نظر فارابی چه بود؟

رسیدن به سعادت (ص ۷۶) (دی ماه ۹۹)

۵- معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟ پاسخ: ارسطو - فارابی

(ص ۷۵) (دی ماه ۹۸)

۶- نظر فارابی درباره دو وجه تشابه مدینه فاضله با بدن سالم انسان را بنویسید:

هر عضو متناسب با ویژگی خود وظیفه ای دارد و آنرا به نحو احسن انجام می دهد و همانطور که در بدن انسان برخی از اندام ها بر برخی تقدّم دارند برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدّم دارند.

(ص ۷۶) (دی ماه ۹۸)

۷- مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آنرا با مدینه جاهله بنویسید:

مدینه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد و مهم ترین تفاوت مدینه فاضله با مدینه جاهله در هدف آن است. (ص ۷۶) (خرداد ۱۴۰۱ - خرداد ۹۹ - خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)

۸- از نظر فارابی هدف مردم مدینه جاهله چیست؟ چرا؟

هدف مردم مدینه جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت هاست آنها گمان می برند که اگر به این لذت ها دست یافتند به

سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده اند. (ص ۷۶) (دی ماه ۹۹)

۹- دو مورد از ویژگی های رئیس مدینه فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی ها در چه کسانی وجود دارد؟ روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد، به عالی ترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. در پیامبر و امامان این ویژگی وجود دارد. (ص ۷۶) (شهریور ۱۴۰۱ - شهریور ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)

۱۰- دو مورد از زمینه های رشد فلسفه در جهان اسلام را بنویسید؟

دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم به خرد ورزی - گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان - نهضت ترجمه - ذکر دو مورد

(شهریور ۱۴۰۱) ص ۷۲ - ۷۳

- ۱۱- اولین فیلسوف مشهور مسلمان چه کسی بود؟ کندی (دی ماه ۱۴۰۱)
- ۱۲- اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه ی سیاسی چیست؟ این است که انسان موجودی مدنی بالطبع است و به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می خواهد با همنوعان خود زندگی کند (دی ماه ۱۴۰۱)
- ۱۳- نویسنده ی کتاب ((اغراض ارسطو فی کتاب ما بعد الطبیعه)) ..... می باشد فارابی (خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۴- سه مورد از عوامل زمینه ساز حیات عقلی که در قران کریم و رفتار و گفتار رسول خدا (ص) مشاهده می شود را بنویسید؟ ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خرد ورزی - تکریم علم به عنوان ثمره تفکر و خرد ورزی - تکریم و احترام پیوسته عالمان طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی - مذمت پیوسته نادانی و جهل - دعوت به یادگیری علم و دانش ملت های دیگر (خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۵- کدام فیلسوف مسلمان از بزرگان مشاء محسوب می شود؟ الف - کندی ب- ابن سینا ب (شهریور ۱۴۰۲)

درس دهم

- ۱- کاملترین مرجع حکمت مشاء کتاب (شفا / انصاف) ابن سینا است: شفا (ص ۸۰) (شهریور ۹۸)
- ۲- در فلسفه سهروردی ، عالم ماده (۱- مغرب کامل ۲- مغرب وسطی) نام دارد . مغرب کامل (ص ۸۴) (خرداد ۱۴۰۰)
- ۳- سهروردی در فلسفه خود ، از مفهوم (۱- نور ۲- وجود) استفاده می کند . نور (ص ۸۴) (شهریور ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۲)
- ۴- سهروردی ، کسانی را که هم در صور برهانی به کمال رسیدند و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند ..... می نامد حکیم متاله (ص ۸۵) (خرداد ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۰)
- ۵- ابن سینا آخرین دیدگاه های خود در باب حکمت و فلسفه را در کتاب ..... بیان کرده است . اشارات و تنبیهات (ص ۸۰) (شهریور ۱۴۰۰ - خرداد ۱۴۰۲)
- ۶- در مورد کتب ابن سینا به دو سؤال زیر پاسخ دهید: الف) کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می باشد؟ پاسخ: نجات (ص ۸۰) (دی ماه ۹۹)
- ب) کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه های او در حکمت می باشد؟ اشارات و تنبیهات (ص ۸۰) (دی ماه ۹۸)
- ۷- با توجه به فلسفه سهروردی، مفاهیم زیر را تعریف کنید: الف) حکیم متأله: پاسخ: کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافتند. (ص ۸۵) (دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹ - شهریور ۱۴۰۲)
- ب) مغرب کامل: جهان تاریکی یا عالم ماده که بهره ای از نور ندارد. (ص ۸۴) (دی ماه ۹۹)
- ج) نور الانوار: مبدأ جهان و خالق هستی و نور محض (ص ۸۴) (دی ماه ۹۹)
- د) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب (ص ۸۴) (دی ماه ۹۹ - خرداد ۹۹)
- هـ: مغرب وسطی : میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند (ص ۸۴) (خرداد ۹۹)
- ۸- به نظر ابن سینا چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می شود؟ از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماورا طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آن ها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وا می دارد. (ص ۸۱) (دی ماه ۹۹)

۹- ابن سینا وجود شرور همچون سیل و زلزله و پژمردگی گیاهان را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟
او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند در واقع برای اعتدال طبیعت و کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. ونمی توان با نگاه به بخش کوچکی از جهان طبیعت درباره آن داوری کلی کرد (ص ۸۱) (دی ماه ۹۸- شهریور ۱۴۰۰- شهریور ۱۴۰۲)

- ۱۰- با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت ، به دو سوال زیر پاسخ دهید .
الف - تعریف طبیعت ب - علت نامگذاری آن
الف : طبیعت مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است .
ب : علت نامگذاری این عالم به طبیعت بدان جهت است که اجزای این عالم ، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند وجود این عالم نیز به عنوان (کل) طبع و ذاتی دارد که منشا و مبدا حرکات و تحولات آن است (خرداد ۱۴۰۰)
۱۱- از نظر ابن سینا تأمل در رابطه ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خداوند چه تأثیری بر فرد دانشمند و محقق دارد ؟
از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماورا طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آن ها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وا می دارد (دی ماه ۱۴۰۲)
۱۲- جغرافیای عرفانی در فلسفه ی اشراق ((سهروردی)) چگونه است ؟ توضیح دهید
در جغرافیای عرفانی سهروردی مشرق جهان ، نور محض یا محل فرشتگان مقرب است که به دلیل تجرد از ماده برای موجودات خاکی قابل مشاهده نیست مغرب کامل نیز جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره ای از نور ندارد در میان مشرق محض و مغرب کامل مغرب وسطی قرار دارد که در آن ظلمت و نور به هم آمیخته است . (دی ماه ۱۴۰۱- خرداد ۱۴۰۲)
۱۳- از نظر شیخ اشراق هر واقعیتی نور است اما نه نور مطلق بلکه درجه ای است از نور . درست (خرداد ۱۴۰۲)
۱۴- با توجه به آیه شریفه ((انما یخشی الله من عباده العلما)) توضیح دهید که به نظر ابن سینا ، چگونه طبیعت شناسی می تواند دانشمند و محقق را به خشوع و و خشیت در پیشگاه حق تعالی برساند ؟ از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماورا طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آن ها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وا می دارد (خرداد ۱۴۰۲)
۱۵- کتاب ((قانون)) ابن سینا یک دایره المعارف عظیم علمی و فلسفی است نادرست (شهریور ۱۴۰۲)

درس یازدهم

- ۱- دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید؟ حکمت مشاء - حکمت اشراق - عرفان اسلامی - تعالیم قران کریم و احادیث (ص ۹۱) (دی ماه ۹۹ - شهریور ۹۹)
۲- مهمترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شد، کدام است:
اسفار اربعه (ص ۹۰) (تیرماه ۹۹)
۳- (وجود) که محور فلسفه مشایی و (نور) که اساس فلسفه اشراقی بودند در فلسفه ی ..... به هم رسیده و یکی شدند صدرايي - ملاصدرا یا حکمت متعالیه (ص ۹۶) (خرداد ۱۴۰۰)
۴- معنای اصالت ماهیت چیست و کدام فیلسوف اصالتاً ماهیتی بود؟
اصالت ماهیت: امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است یعنی آنچه واقعی است ماهیت است نه وجود و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. میرداماد اصالتاً ماهیتی بود. (ص ۹۳) (دی ماه ۹۹- خرداد ۱۴۰۰- دی ماه ۱۴۰۰)

۵- مباحث عمومی فلسفه در کتاب اسفار ملاصدرا، با کدام مرحله از سیر و سلوک عرفانی تطبیق می کند؟ توضیح دهید:
سفر از خلق به حق: در این سفر، سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (ص ۹۰)
(دی ماه ۹۹-شهریور ۱۴۰۱)

۶- وحدت حقیقت وجود را از نظر ملاصدرا توضیح دهید؟
براساس اصالت وجود واحد بودن وجود، وجود خارجی امری واحد است و موجودات در حقیقت هستی با هم وحدت دارند.
(ص ۹۴)
(دی ماه ۹۹)

۷- معنای این نظر که وجود حقیقتی مشکک است را توضیح دهید:
یعنی وجود حقیقتی واحد است اما این حقیقت واحد مراتب و درجات عالی دارد. شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است.
(ص ۹۵)
(خرداد ۹۹)

۸- اصالت وجود را تعریف کنید و یک فیلسوف طرفدار اصالت وجود را نام ببرید .
به نظر طرفداران (اصالت وجود) وجود است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی، مابۀ ازاء و مصداق وجود است پس وجود اصالت دارد نه ماهیت ملاصدرا به اصالت وجود اعتقاد داشت
(ص ۹۳)
(خرداد ۱۴۰۰-شهریور ۱۴۰۰-خرداد ۱۴۰۱-شهریور ۱۴۰۱)

۹- ملاصدرا با توجه به کدام اصل از اصول حکمت متعالیه تعدد و تکثر موجودات را در عالم هستی در عالم تبیین می کند ؟
شرح دهید. اصل مراتب داشتن وجود از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است وجود که حقیقت واحدی است در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود و هر مرتبه ای از وجود به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. به کانون نور درخشانی تشبیه شده است
(ص ۹۵)
(خرداد ۱۴۰۰-شهریور ۱۴۰۰-دی ماه ۱۴۰۰-شهریور ۱۴۰۱-شهریور ۱۴۰۲)

۱۰- در اندیشه ی ((ملا صدرا))، ترکیب نور قوی با تاریکی، سبب ایجاد نور ضعیف می شود نادرست (دی ماه ۱۴۰۱)
۱۱- از نظر فیلسوفان مسلمان فقط استدلال عقلی نیست که ما را به حقیقت می رساند درست (دی ماه ۱۴۰۱)
۱۲- در کدام مکتب فلسفی ((مفهوم وجود و مفهوم نور)) یک معنا و هویت می یابند ؟ حکمت متعالیه (دی ماه ۱۴۰۱)
۱۳- ((فارابی و ابن سینا)) به ترتیب مربوط به به کدام دوره از تاریخ فلسفه اسلامی هستند دوره متقدم - دوره میانی (دی ماه ۱۴۰۱)

۱۴- نظر ((میر داماد)) در مورد بحث اصالت یا اعتباری بودن وجود و ماهیت را بیان کنید ؟
میر داماد معتقد است آن امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است نه وجود یعنی آنچه واقعی است ماهیت است نه وجود پس اصالت با ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است.
(دی ماه ۱۴۰۱)

۱۵- سفر عرفانی ((از حق به سوی خلق همراه با حق)) با کدام مبحث کتاب اسفار ملا صدرا تطبیق می کند ؟
افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی (خرداد ۱۴۰۲)

۱۶- با بیان نظر ملا صدرا و میر داماد در زمینه ی مبحث ((اصالت وجود و اصالت ماهیت)) تفاوت دیدگاه آن دو را شرح دهید ؟
میر داماد معتقد است آن امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است نه وجود یعنی آنچه واقعی است ماهیت است نه وجود پس اصالت با ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است. اما ملا صدرا نظر دیگری ابراز کرد و گفت از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی، مابۀ ازاء و مصداق وجود است (خرداد ۱۴۰۲)

۱۷- بنیادی ترین اصل فلسفی ملا صدرا ((اصالت وجود)) می باشد درست (شهریور ۱۴۰۲)

۱۸- مباحث ((علم النفس)) و ((معاد)) در کتاب اسفار اربعه ملا صدرا، با کدام سفر عرفانی مطابقت دارد ؟

الف - سفر در خلق با حق ب- سفر از خلق به حق گزینۀ الف (شهریور ۱۴۰۲)

درس دوازدهم

- ۱- مولف شرح دعای سحر ..... اصول فلسفه و روش رئالیسم ..... و بدایة الحکمة ..... می باشد:
امام خمینی - استاد مطهری - علامه طباطبایی (ص ۱۰۵) (دی ماه ۹۹ - خرداد ۱۴۰۲)
- ۲- کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می باشد؟
نقد ارکان ماتریالیسم - بیان یک دوره فلسفه اسلامی (ص ۱۰۴) (دی ماه ۹۸)
- ۳- بگویید که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می گیرد؟
اندیشه ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است. (ص ۱۰۸) (دی ماه ۹۹)
- ۴- دو کتابی که علامه طباطبایی برای تدریس فلسفه در دو سطح نوشتند عبارت بود از..... و.....
بدایه الحکمه - نهایت الحکمه ص ۱۰۵ (خرداد ۱۴۰۱)
- ۵- دو مورد از اقدامات علمی و فرهنگی علامه طباطبایی را بنویسید؟
تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز فلسفی - احیای تدریس و تفسیر قرآن کریم - ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی - تربیت شاگردان - ذکر دومورد ص ۱۰۴-۱۰۶ (خرداد ۱۴۰۱)
- ۶- حاصل مذاکرات هاتری کرین با علامه طباطبایی چه کتابهایی است؟ شیعه - رسالت تشیع
ص ۱۰۶ (شهریور ۱۴۰۱ - دی ماه ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)
- ۷- با توجه به الگوی نظام فکری و عملی، سبک زندگی آن دسته از افرادی که در حال رشد و پیشرفت هستند را توضیح دهید.
کسانی که وارد عرصه ی تفکر شده و دارای افکار فلسفی هستند اما هنوز آن افکار فلسفی به خوبی در آنها شکل نگرفته و هنوز نمی توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند اینان گاهی بر اساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن. ص ۱۰۹ (شهریور ۱۴۰۱)
- ۸- در مورد علامه طباطبایی به دو سوال زیر پاسخ دهید؟
الف - نگاه تطبیقی به فلسفه ویژگی کدام یک از آثار علامه است؟ اصول فلسفه و روش رئالیسم
ب - علامه روش تفسیر آیه به آیه قران را از چه کسی آموخته بود؟ مرحوم قاضی (دی ماه ۱۴۰۱ - خرداد ۱۴۰۲ - شهریور ۱۴۰۲)
- ۹- سبک زندگی افرادی که به نظام فکری سالم و استواری دست یافته اند را توصیف کنید؟
گروهی از افراد، هم ریشه ی درخت فکری خود را به درستی انتخاب کرده اند و پایه های استواری برای نظام فکری خود ساخته اند و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگ های سالم و قوی و استواری از آن ریشه استخراج کردند (خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۰- کسانی که به سبک زندگی معیوب و ناسالمی رسیدند چه نظام فکری و عملی را انتخاب کرده اند؟ توضیح دهید
افرادی هستند که در انتخاب ریشه ی درخت و پایه نظام فکری خود، دچار خطا و اشتباه شده اند و ریشه ای نا کار آمد و ناسالم در زمین زندگی خود قرار داده اند (شهریور ۱۴۰۲)